

Międzynarodowa konferencja naukowa „Godność – od prawa rzymskiego do Karty z Nicei” Taranto – Monopoli 13–15 maja 2009 r.

W dniach 13–15 maja 2009 r. odbyła się we włoskich miejscowościach Taranto i Monopoli Międzynarodowa konferencja naukowa pod tytułem: „Dignitas – dal Diritto Romano alla Carta di Nizza” (Godność – od prawa rzymskiego do Karty z Nicei). Konferencja, będąca jednym z efektów zapoczątkowanej w 2004 r. współpracy między pracownikami naukowymi Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku i środowiskiem prawniczym Uniwersytetu w Bari, zorganizowana została przez zamiejscowy Wydział Prawa włoskiego uniwersytetu z siedzibą w Taranto we współpracy z Centro Interdipartimentale di Studi di Diritti e Culture Pre-latine, Latine ed Orientali (Cediclo).

Tematyka konferencji spotkała się z dużym zainteresowaniem przedstawicieli wielu środowisk naukowych. W murach tarenckiego wydziału zebrali się prawnicy, historycy, filozofowie, etycy, a także członkowie włoskich i polskich korporacji prawniczych. Uroczystego otwarcia obrad dokonał A. F. Uricchio, dziekan Wydziału Prawa w Taranto i dyrektor Cediclo. Zgromadzonych na sali gości przywitani kolejno: A. Morelli (Prezes Sądu w Taranto), A. Esposito (dziekan Rady Adwokackiej w Taranto) i V. Di Maggio (Fundacja Scuola Forense w Taranto). Po krótkim wprowadzeniu przez twórców włosko-polskiego porozumienia o współpracy na polu naukowym – S. Tafaro i F. Lempe, głos zabrali prelegenci. Podczas pierwszej sesji, której przewodniczył F. Fistetti, wygłoszone zostały następujące referaty: M. L. De Filippi, *La dignitas nell'esperienza del diritto romano*; F. Lempa, *Poszanowanie godności człowieka w środowisku pracy*; K. Szczygielski, *Ochrona godności osobistej niewolników w prawie rzymskim*; S. P. Kursa, *Niegodność dziedziczenia w polskim prawie spadkowym*. Przebiegiem drugiej sesji kierował F. Lempa, a wystąpienia uczestników dotyczyły następujących zagadnień: F. Fistetti, *Dignità e riconoscimento*; A. Suławko-Karetko, *Poszanowanie godności obywatela polskiego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*; F. A. Murillo, *Dignidad y fiscalidad*; F. Parente, *La „clausola di dignità”: una categoria giuridica a tutela della vita*.

W trakcie jednodniowej przerwy organizatorzy konferencji zadbali, by uczestnicy mogli odwiedzić interesujące miejsca związane z historią i kulturą włoskiego regionu Apulia, w którego granicach toczyły się obrady. Zostały one wznowione 15 maja w miejscowości Monopoli. Pierwszy panel dyskusyjny, pod przewodnictwem A. Mandro, rozpoczął się od wystąpienia S. Tafaro: *T. Muolo: una vita per la dignità dell'uomo*. Kolejne referaty poświęcone zosta-

ły następującym zagadnieniom: F. Mastroberti, *Dignità: profili storici*; T. Mróz, U. Drozdowska, *Ochrona nasciturusa w polskim prawie cywilnym*; M. Zdanowicz, *Prawo do obywatelstwa w zjednoczonej Europie. Wybrane aspekty*; C. Scattone, *Dignità: diritto islamico*; J. Matys, *Ochrona godności w polskim kodeksie cywilnym*; M. Mazzeo, *Educazione familiare e dignitas romana nei rapporti con i figli e i minori*; E. Kowalewska-Borys, *Godność osoby ludzkiej w aspekcie karno-procesowym*; M. Indelicato, *Dignità ed etica*; D. Gajowska-Serafin, *Mobbing w świetle polskiego prawa pracy*. W drugiej części obrad, nad której tokiem czuwała M. Zdanowicz, referenci podjęli się takich tematów, jak: L. Tafaro, *Dignità umana e neuroscienze*; D. Di Memmo, *Dignità fra i coniugi fra eredità romana e testimonianze cristiane*; A. Breczko, *Problemy graniczne życia ludzkiego w kontekście godności człowieka*; P. Niczyporuk, *Ochrona prywatnoprawna nasciturusa w prawie rzymskim*; M. Angiuli, *Dignità e tassazione*; F. Beer, *Dalla dignitas romana alla dignitas della Carta di Nizza*; E. Guzik-Makaruk, *Handel organami ludzkimi*; E. Cianciola, *Dignità: categoria per il futuro*.

Warto zaznaczyć, że wystąpienia prelegentów, tłumaczone na języki włoski i polski, były przedmiotem ożywionej dyskusji prowadzonej po każdej sesji. Podsumowując konferencję S. Tafaro podkreślił, że wszystkie referaty odznaczały się wysokim poziomem merytorycznym i dotyczyły wielu aspektów związanych z godnością osoby ludzkiej. Analizie poddane zostały regulacje różnych porządków prawnych, począwszy od ustawodawstwa starożytnego Rzymu, kończąc na zapisach proklamowanej 7 grudnia 2000 r. w Nicei Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Dzięki tak zakreślonej tematyce spotkania jego uczestnicy mieli okazję poznać szeroki przekrój poglądów na temat godności osoby ludzkiej.

Krzysztof Szczygielski